

OLYMP-SPORT

S červen 1968 - červenec 1969

OLYMP SPORT

Neperiodický zpravodaj motivové skupiny
olympijské a sportovní filatelie při ko-
misi námětové filatelie. Červen 1968.

Vážení přátelé - sběratelé!

Předstupujeme před vás s prvním výtiakem Olymp-sportu. Má být pojátkem mezi vedením motivové skupiny u vámi, kteří jste se do naší skupiny přihlásili. Nečiní si nárok na dokonalost a je připraven vystavit se vaší kritice. Výše jeho úrovně bude záležet také na všech vás. Odložte svůj nemístný ostych a skromnost a publikujte v něm své sběratelské poznatky a zkušenosti. Účelem tohoto zpravodaje je sloužit těm, kterým olympijská a sportovní filatelie učarovala. Napište nám, zda se to podařilo! Děkujeme!

Vedení skupiny

PÁR SLOV ÚVODEM

Sekcce olympijské a sportovní filatelie, která byla jako jedna z prvních motivových skupin při Komisi námětové filatelie ustavena již v r.1965 v Choceradech, čítá k dnešnímu dni již hezkou řádku desítek členů. Mnozí z nich sbírají všechny známky se sportovní tematikou, jiní pak jen t.zv.známky olympijské. Jen nepatrná menšina se omezila na jiný vyhraněný sportovní obor. Ve srovnání s ostatními motivovými skupinami zjišťujeme, že co do kvantu patříme k nejsilnějším. Stejný poznatek bychom získali i nahlédnutím do statistik jiných filatelisticky vyspělých zemí. Zdálo by se tedy, že o životnost sportovní filatelie v budoucnosti není třeba mít obav. A přece tomu tak není. Na mnoha sběratelích se projevuje jakési rozlučnění, únava už resignace. Důvody mohou být různé, převládajícím však je současná nezdravá nadprodukce emisí se sportovními náměty. U vědomí toho, že za tohoto stavu se budou množit a narůstat mezery ve sbírkách, mnozí náměťáři "závod vzdávají."

Nám jde ovšem o to, aby řady sběratelů rostly. Boli nás každíčká ztráta, zvláště pak, jde-li o filateliatu, který své známky jen neukládá do zásobníku, ale s nimi také filatelisticky pracoval. Jsme si však při tom také vědomi, že důvody, zejména ten zhoru zmíněný, kterými motivují svůj odchod, mají své vážné opodstatnění, že jim nutno čelit. Zkušenosti naznačují, že podobné problémy tíží sběratele-motiváře i jinde. V NSR v r.1965 vyvolal Arbeitskreis Sportfilatelie ve zpravodaji Der Sportfilatelist zajímavou diskusi. Týkala se sice filatelie olympijské, ale má dosah na celý úsek našeho filatelisticky-sportovního zájmu.

Pro zjednodušení zdůstaňme i my při olympijském tématu. Stálo by za úvahu, jak jsme zvažili, kolik zajímavých možností nám tento motiv nabízí. Nikde není přece psáno, že t.zv.olympijská sbírka musí bezpodmínečně obsahovat všechno, co od I.Olympijských her v r.1898 vyšlo.Pro ty, kdo s olympijskou filatelií teprve dnes začínají, by takovéto kompletizování bylo nepochybně soustem, které by jen s největšími oběmi strávovali.

Jako napok převážení, že pocit vnitřního uspokojení, hrsti i radosti a lásky i lásky vykonaného fil. sd. stejně vyvolat i sbírku omezené na určitý časový, teritoriální nebo jinak specializovaný úsek. (Na př. XV. Olympijské hry v Helsinkách 1952 - Zimní olympijské hry - Sociální států na Olympijských hrách - Letní atletika a olympijské hry atd.). Toto omezení musí ovšem být zcela logicky vázán k tématické specializaci, tedy k vyšší formě sbírání známek. Bude jen úzkým zpeřtřením a obohacením výstav - především pak výstav sportovních a olympijských motivů - objeví-li se na nich na př. exponát Zemy a olympijská idea - Olympijský ohen - Nositelé olympijských medailí - Olympijské sportoviště atd.

To ovšem předpokládá, že takový sběratel-specialista se nespo-kojí toliko se známkovým materiálem, ale využije v plném rozsahu i ostatní filatelistické dokumentace. V posledních dvou až třech olympiádách od 1952 se nám jí n. hromadilo víc než dostatek. Současná situace v našem filatelii naznačuje, že i nejkompaktnější olympijská sbírka, sestavená jen ze známek, není ničím jiným než solitním základem. Naznačená specializace si také vymítí, aby sběratel soustavně rozvířoval své vědomosti a znalosti o předmětu sbírání. Rozhodně už nevystačí studiem katalogů a filatelistické literatury či tisku. Bude muset často sahát také po literatuře odborné, po časopisech, lexikonech a j., které mu mohou být nejen poučení, ale stejně i naježením impulsa a novou cestu. Úkolem tématické sbírky je, aby o něčem vyprávěla. Je vizitkou sběratele. Vypráví nejen o činnosti tématu, ale i o svém tvůrci.

Ve stručnosti si řekněme ještě, kterého materiálu pro sbírku lze použít. Zásadně by to měl být materiál filatelistický t. j. známky, známkové aršíky, celiny, celistvošti a razítka všeho druhu. Ne-filatelistický materiál musí být - je-li nezbytný - zastoupen minimálně. Lze utít mapy, plány, vignety, obrázky, ale opravdu jen v nejkrajnějším případě. Z materiálu, který máme k dispozici, vybíráme především ten, který má své oprávnění. Na př. v olympijské sbírce: vznikne materiál ze stá, které olympijské soutěže o-berařují případně které mají uspořádání v C. I. O. Jiná slova řečeno nebudeme si dělat starosti s emisemi z la Bhutan, Burundi, Dubai, Maldivy, Rwanda, a "příčinlivými" Sějehaty Ajman, Sharjah, Quaiti a po. Do sbírky rozhodně nezadáme ani t. z. "exilová vydání" (Rusunsko, Bulharcko, Ukraji-na) a vydání, která mají charakter vyvolené spekulace. Z která byl čina rozhodnutím FIP na černou listinu.

Co zde bylo naznačeno o olympijské filatelii plně pochopitelně i o celé sportovní filatelii. I zde možno vybudovat množství zajímavých bu dokonce originálních sbírek, které by byly i ověřitelné dokumentární význam (Dějiny kopané, Mistrovství Evropy, Sportovní brannosti národa, Spor-tovní lékařství, Národní sporty, Sportovní výstavy, Malované talovýchovné akce v CSSR atd.).

Jme si vědomi toho, že sběratel při budování své sbírky má citi největší možnou svobodu. Proto bychom byli neradi, kdyby se sbírání bylo chápáno jako předpis a neměnitelná směrnice. Je to jen náct k zamyšlení, nabídka k zpeřtření a nepochybně i kvalitativní naší tvůrčí sběratelské činnosti. A v neposlední řadě chtějí být naše slova i zábranou, aby olyn-pijská a sportovní filatelie pro kohokoliv z nás přestala být radostí nebo potěšením.

V. R. B.

OLYMPIJSKÉ KRUHY

Pět propletených kruhů vešlo na olympijské filatelie. Kruhy jsou sestaveny ve dvou řadách, tři nahoře, dva dole. Každý kruh má barvu jinou a to: modrou, černou a červenou nahoře, žlutou a zelenou dole. Pět barev představuje pět kontinentů, jejíž sportovní se účastní OH. Modrý kruh představuje Evropu, žlutý Asii, zelený Australii, červený Ameriku a poslední černý Afriku.

Poprvé se olympijské kruhy objevily na portugalské známce vydané k IX. Olympijským hrám v Amsterdamu 1928. Jsou umístěny ve středě horřitého

okraje známky nad obrubem překážkáře. Od této doby vyšlo již mnoho známek s olympijskými kruhy. Ovšem i s celou řadou chyb. Umělci se chovají čunty k těmto kruhům tak, jakoby to byl ornament a nikoli symbol. R. 1948 vydala olympijskou serií Anglie. Na její první známce jsou kruhy uspořádány do přímého řetězu, na druhé známce téže serie jsou jen mírně vychýleny. Také na známkách Peru 1948 jsou kruhy v jedné řadě.

Od r. 1948 jsou téměř všechny olympijské známky vydávány se známkem pěti kruhů. Z grafického hlediska jsou zvláště zajímavé řetězy serie Rumunsku 1960 a NDR 1964. Kruhy jsou výjimečně rozloženy po celé serii. Jiný příklad tvrdšího přístupu k olympijské symbolice poskytl známka Lichtenštejnska 1964. Byla vydána k olympiádě v Innsbrucku i v Tokiu. Kruhy spojují státní vlajky Rakouska a Japonska a symbolizují tak společnou ideu letních i zimních OH.

Ne každý postřehne v uspořádání olympijských kruhů odchylky nebo závady. Na první pohled jen jsou ovšem všechny stejné. Hlubším studiem můžeme najít několik typů:

Typ I

na maďarských známkách k OH 1952 v Helsinkách

Typ II nu švédských známkách k OH 1956

Typ III

nejrozšířenější

Typ IV maďarská známka k počtu Coubertin z r. 1964

Typ V

sovětské známky k ZOH 1964

Typ VI kruhy v jiné ploše bez propletení

Typ VII

netypické uspořádání na známkách Anglie 1948

Kromě těchto typů, vyskytujících se na známkách, existují ještě jiné na různých propagačních materiálech.

Který z uvedených typů je však správný? Je jím I. typ symetrický jak tvrdí sovětská autorka Sušenkov a Levin nebo nejvíce užívaný III. typ? A co ty ostatní? Zajímavé je srovnání typů II. a III. Představíme-li si pět skutečných propletených kruhů, pak typ II a III jsou stejné, jen nakloněny každý z jiné strany pohledu. Ani olympijská literatura není vzhledem ke uspořádání kruhů jednotná, ať již jde o literaturu naši nebo cizí, o fotografie nebo znaky kreslené.

Možná říci, že snad 70% známek (i knih) používá III. typu kruhů, kdežto ostatní typy jsou zastoupeny málo. Co říkají oficiální činitelé "olympijské řady"?

V brožurce Olympijské hry 68 (studijní materiály), jejíž částí jsou též Mezinárodní řady OH na str. 14 pod hlavičkou Olympijská vlajka stojí psáno: Olympijská vlajka je bílá a má uprostřed pět do sebe vpletených kruhů. V horní řadě jsou zleva (od žerdí) doprava: modrý, černý a červený, v dolní řadě žlutý a zelený. Představují pět světadílů, které se sdílejí OH. Správný způsob propletení kruhů: vlevo začíná žlutý, jde nad modrým, pak pod modrým, nad černým atd. Čili jinými slovy: správným je typ III.

Co říká Mezinárodní olympijský výbor? Díky pochopení vedení námětové skupiny pro sport a olympiády známe nyní i jeho oficiální stanovisko. Odpověď z Lausanne byla jasná - III. typ olympijských kruhů je správný, všechny ostatní jsou nesprávné. Historie kruhů se uzavírá. CIO by měl ovšem v zájmu zachování jednoty a správnosti seznámit všechny své členy se správným vzorem olympijských kruhů, stejně jako poštovní správy, aby se nepouštěly porušování olympijského symbolu.

Kruhy jako olympijský symbol našly široké uplatnění nejen ve filatelii, ale i na nejrozličnějších jiných místech. Ve filatelii je nacházíme netoliko na známkách, ale i na speciálních razítkách, vignetách etc.etc. V poslední době proběhly tiskem zprávy, že o účast na OH se hlásí i šestý kontinent - Antarktida. Změní se olympijský symbol? Správně by potom měl mít šest kruhů. Jak budou uspořádány? Příští léta nám dají odpověď.

Ing. Zd. Slovák

MEXICO 68

Předkládáme přehled filatelistického materiálu, pokud nám byl do uzávěrky listu předložen a pokud se týká OH Mexico 1968:

I. Známky a aršíky:

1. předolympijská serie - den vydání 17.12.1965 - 5 hodnot (20c, 40c, 80c, 1.20 \$ a 2 \$) + 2 číselované aršíky a 50% příplatkem - aršíky jsou bez lepu na tužím papíru
2. předolympijská serie - den vydání 15.10.1966 - 5 hodnot (20c, 40c, 80c, 2.25 \$ a 2.75 \$) + 2 číselované aršíky a 50% příplatkem
3. předolympijská serie - den vydání 12.10.1967 - 5 výplacních hodnot (20c, 40c, 50c, 80c, 2 \$) a 4 letecké (80c, 1.20 \$, 2 \$, 5 \$) + 4 aršíky (2 s výplacními a 2 s leteckými známkami) - aršíky jsou číselovány
4. předolympijská serie - den vydání 21.3.1968 - 6 hodnot výplacních (20c, 40c, 50c, 80c, 1 \$, 2 \$) a 4 letecké (80c, 1 \$, 2 \$, 5 \$) a 4 aršíky

Ke všem seriím vyšly také FDC. První serie vyšla též na cartes maximas (5 kusů) s motivy analogickými s obrazy na známkách. Jedná se o figuríny sportovců uložené v mexických museích (hráč a pálkou, odpočívající hráč, hráč a míček, tubule k zápiskům při míčových hrách, sportovní divák).

II. Razítka:

razítka 1. dne vydání:

1. neilustrované s textem MEXICO D.F./XIX.JUEGOS OLIMPICOS MEXICO 1968/SERIE PREOLIMPICA 1965/CORREOS MEXICO/DIA DE EMISION
2. Text: MEXICO 1, D.F./DIA DE EMISION/JUEGOS DE LA XIX OLIMPIADA/MEXICO 1968 - obraz: olympijské kruhy a olympijský oheň
3. Mezi 4 vodorovnými linkami ozdobný text MEXICO 68
4. Černé stejné razítko jako na 3 a dále kruhové ruční modré razítko (vedlejší?) s olympijskými kruhy, datum vydání a textem CUARTA SERIE PREOLIMPICA/CORREOS MEXICO.

Propagační strojová razítka. Kruhová datová razítka je vždy na levé od druhé části s propagačním textem. Údaje datové t.j. rok, měsíc a den a hodina jsou po ní, ovšem ne vždy ve stejném sledu. Vysvětlivé zkratky: R = rok, M = měsíc, D = den, H = hodinu.

Propagační razítka s textem: MEXICO SEDE DE LOS JUEGOS OLIMPICOS PARA 1968:

1. Mexico D.F.	L+ M R H
2. Mexico D.F., Admon.5	D+ M H R
3. Correo Mexico 1 D.F.	D+ M R H
3a -" -"	H R D+M
4. Admon.1 Mexico 1 D.F.	D+ M R H
5. Admon.3 Mexico 3 D.F.	R H D+M
6. Admon 15 Mexico 15 D.F.	R H D+M
7. Admon 22 Mexico 22 D.F.	H D+M R
7a -" -"	D+M R H
7b -" -"	R D+M H
8. Admon.16 Mexico 16 D.F.	D+M R H
9. Admon 19 Mexico 19 D.F.	D+M R H
10. Admon 24 Mexico 24 D.F.	R D+M H
10: -" -"	D+M R H
11. Admon 25 Mexico 13 D.F.	H D+M R
12. Admon 26 Mexico 4 D.F.	D+M R H
13. Correo Turf. Guierrez. Chi.	R D+M H
13: -" -"	D+M R H
14. San Miguel de Allende Gto.	D+M R H
15. Tuxtla Gutierrez C.no. Ver.	D+M R H
16. Don Luis Potosi, S.L.P.	D+M R H
17. Guadalajara, Jal.	D+M R H

Stejná razítka s textem: USE Y COLECCIONES TIEMPO POSTAL OLIMPICOS.

18. Monterrey, N.L.	H D+M R
19. Mexico D.F.	D+M R H

U razítek 1 a 19 se vyskytuje datová část převráceně, razítka 3. je známa s převráceným údajem H, razítka 6 s převrácenými údaji D+M, R a H.

Olympijské frankotypy:

1. Text: MEXICO 1, D.F./PERMISO 345-P/COMITE OLIMPICO MEXICANO/IX JUEGOS OLIMPICOS/MEXICO 1968 - obraz: olympijské kruhy - uživatel Organizační výbor XIX.OH v Mexiku, ale jen velmi krátkou dobu!
2. Text: MEXICO 1, D.F./PERM 493-C/COMITE ORGANIZADOR MEXICO 1968 - obraz: olympijské kruhy
3. stejný frankotyp jako ad 2 jen méně: MEXICO 1, D.F./PERM 487-C
4. Text: MEXICO 1, D.F./PERM 454-C/MEXICO 1968 - obraz: kruhy. V horní levé části text: HUSIER 21544 a zcela dole AHOY! TIEMPO ENVIANDO SUS CARTAS POR CORREO AEREO
5. Text: MEXICO D.F./JUEGOS OLIMPICOS 1968/obraz: převrácené olympijské kruhy, hořící pochodní (PERM. RB.36/MAC.M
6. stejný frankotyp jako ad 5 s malou změnou: MEXICO 1, D.F./PERM 651 A/MAC.M-651
7. Text: H.MATAMAROS. TAMPS./PERM. 1487 A/MEXICO SEDE DE LOS JUEGOS OLIMPICOS 1968/AHORRE TIEMPO/ENVIANDO SUS CARTAS POR CORREO AEREO - ol. kruhy.

Olympijské celiny:

1. obálka s vtištěnou 40c oranžovou známkou Yvert 633. Propagační text v barvě modré je v levé dolní části: USE Y COLECCIONES ESTAMPILLAS POSTALES OLIMPICAS. Pod tím cenový údaj: ESTA FORMA TIENE UN VALOR ADICIONAL DE \$ 0.10.
2. Totéž jako ad 1, jen text USE Y COLECCIONES atd. je v barvě černé.

3. Letecká obálka s vtištěnou karminovou 80c leteckou známkou Yvert 174A. Propagační text stejný jako na popsání obálek ud 1,2, je umístěn vpravo dole a vtištěn stejně jako ostatní text modře,
4. Stejná obálka jako ud 3, propagační text však vtištěn černě.

Informační: Vedoucím motivové skupiny Olympiády a sport je V.R. Bušek, Strakonice II/106. Jemu zasílejte lusky a příspěvky do příštích čísel Olymp-sportu.
Vedením úseku Lehká atletika v naší skupině byl pověřen jako expert Otto Kudelka, Kamenice 140, Náchod. Lední hokej vede Jaroslav Justýn, Ča.legií 63, Milevsko. Naším odborníkem na úsek Šachy je František Paroulek, Husova 144 Poděbrady. Hledáme o odborníky, kteří by se ujali dalších úseků (kromě OH).